

Helal ve Haramlar

Müminûn suresi, elliikinci [52] âyetinde mealen, **(Ey Peygamberlerim "salevâtullahi aleyhim ecmain". Helal ve temiz yiğiniz ve bana lââyık ibadetler yapınız!)** buyuruldu. Resulullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bunun için, **(Halâl kazanmak her müslümana farzdır)** buyurdu. Ve buyurdu ki, **(Bir kimse, hiç haram karıştırmadan, kırk gün helal yirse, Allahü teâlâ, onun kalbini nur ile doldurur. Kalbine, nehrler gibi hikmet akıtır. Dünya muhabbetini, kalbinden giderir).**

Ve buyurdu ki, **(Malın helalden mi, haramdan mı geldiğini düşünmeyenler, Cehenneme, neresinden atılırsa atılsınlar, Allahü teâlâ, onlara acımayacaktır).** Yine buyurdu ki, **(Allahü teâlâ buyuruyor ki, haramdan kaçınanlara hesap sormağa utanırım).**

Helal ve haram konusu bu kadar önemli olduğuna göre Müslüman olarak hepimizin bu konuyu çok iyi şekilde öğrenmemiz ve buna göre amel etmemiz gerekir.

Helal ve haram ne demektir?

[*Tam İlmihal İkinci Kısım 4.madde*] Herşeyi, Allahü teâlâ yarattı. Herşeyin sahibi, mâlikî Odur. Kullanmamız için izin verdiği şeyler, helal olur. İzin vermediği şeye de, haram denir. Mesela, bir erkeğe, iki kız kardeşden birini nikahla almağı helal eyledi. İkincisini de almağı haram etti. Haram demek, sahip ve hâlık olan Allahü teâlânın, bir şeyi kullanmağa izin vermemesi demektir. helal ise, o yasak düğümünü çözmek demektir.

Birşey, bir kimseye halâl, başka bir kimseye haram olabilir.

Dünyada haram işliyen kimse, ahirette ondan mahrum kalır. Burada helal şeyleri kullananlar, orada, o şeylerin hakikatine kavuşur. Mesela, bir erkek, dünyada haram olan ipeği giyerse, ahirette ipek giymekten mahrum edilir. İpek ise, Cennet elbisesidir. O halde, bu günahattan temizlenmedikce, Cennete giremez demektir. Cennete girmiyen de Cehenneme girer. Çünkü, ahirette, bu ikisinden başka yer yoktur.

Helale harama dikkat etmek bu devirde zor diyenler oluyor. Gerçekten böyle midir?

İmam-ı Rabbani hazretlerinin Mektubat isimindeki kıymetli kitabında buyuruluyor ki;

Allahü teâlânın nimetlerinin en kıymetlisi, bütün emirlerinde kolaylık göstermesidir. İslamiyetin bütün isteklerinde tam kolaylık gözetilmiştir.

Yiyecek, içecek ve kumaşlardan çoğunu mübah etmiş, pek azını haram kılmıştır. **Haram etmesi de kullarının iyiliği için olmuştur.** Acı, zararlı, kötü olan şarabı

yasak etti ise de buna karşılık çeşit çeşit tatlı, güzel kokulu, faideli şerbetleri mübah etmiştir. Meyve suları, dârcın, karanfil ve çiçek suları hep halâldir. Bunların hepsi faidelidir. Acı, yakıcı, keskin ve akli giderici ve çok tehlikeli olan birşey, o güzel kokulu şerbetlere benzeyebilir mi? Onun haram olması ve Allahü teâlânın beğenmemesi, bunların ise helal olup, Allahü teâlânın râzı olması da ayrıca bir farktır. İpekli kumaşlardan bir kısmını erkeklere haram etmiş ise de buna karşılık süslü, renkli sayısız kumaşları helal eylemiştir. Yünlü kumaşların hepsi halâldir. Bunlar, ipekten katkat daha faidelidir. Bununla berâber, ipekli kumaşları, kadınlara mübah eylemiştir. Bunun faidesi de, yine erkekleredir. Altın ve gümüş gibi ziynet eşyasını kadınlara mübah etmesi de böyle olup, faideleri, erkekleredir. **İnsafsız, taş yürekli bir kimse, bu kadar çok kolaylığı, güç ve ağır yük görürse, kalbinin bozuk olduğunu göstermiş olur.**

Birçok işler vardır ki, sağlam, normal insanlar bunları kolay yaptığı halde, hasta kimselere güç gelir. Kalbin hasta, bozuk olması demek, Peygamberlerin "aleyhimüsselam" getirdikleri bilgilere, tâm inanmaması demektir. İnanmaları, görünüştedir. İçden inanmış değildir. Gönülden inanmanın alameti vardır. Bu alamet, İslamiyetin emirlerine sarılmaktır.

[Tam İlmihal] Dünyadaki bütün insânlar mes'ûd olmak ister. Fakat, mes'ûd olan, pek azdır. Neden bu böyledir? Çünkü, saadetin neden ibâret olduğu bilinmiyor. Asl iş, saadetin ne olduğunu bilmektedir.

[Helâl dairesi içinde kalan insan hem kötülüklerden korunur hem de mutlu, huzurlu bir dünya hayatına kavuşur. Çünkü dinimiz hep iyi şeyleri emretmiş kötü şeylerden de men etmiştir.]

Hikmet ehli zatlar buyuruyor ki;

İslamiyet dairesinin içinde hiçbir kötülük yoktur. Bu dairenin dışında hiçbir iyilik yoktur. **İnsanların rahatlığı, huzuru, bu dairenin içinde olmakla mümkündür. Sıkıntıları da, bu dairenin dışına taşmakla olur.** Çok zaman, bu dairenin içine girilip çıkılıyor. Her çıkışta sıkıntı başlıyor. Hep bu daire içinde kalmak için Peygamber efendimiz, (Allahümme yâ mukallibel kulûb, sebbit kalbî alâ dinik) diye dua edilmesini bildirdi. (Ey kalbleri çeviren Rabbim, benim kalbimi dininde sabit kıl!) yani (İslamiyet dairesinin içinde tut!) demektir.

Kim her işini, ne kadar dinimize uygun yaparsa, o kadar iyi netice elde eder. Dinden ne kadar uzaklaşırsa, o derece sıkıntı çeker. İş ve eş seçerken, işe başlarken, yuva kurarken, bu işler nefse uyarak değil de, dine uyarak yapılırsa, her nefes alışverişte, hayat boyunca hep sevab kazanılır. Mesela bir öğrenci, okulda okumaya başlarken, (Ya Rabbi, ben bu okulu bitirince kazanacağım meslekte, inşallah senin dinine yardım edeceğim. Helal para kazanıp zekâtımı vereceğim, paramı hayırlı yolda harcayacağım. Kendimi, çoluk çocuğumu, haramdan koruyacağım) diye niyet etse, okulunu bitirinceye kadar, hatta ömür boyunca her an sevab kazanır.

Dünya malı kötü müdür? Bazıları dünya malını haram olarak görüyor, gerçekten böyle midir?

[Tam İlmihal İkinci Kısım 40.madde "Halâl, Harâm ve Şübheli şeyler" bahsinde İmam-ı Gazali hazretlerinden nakille şöyle bildiriliyor:] **Çok kimseler, dünya malını, hep haram sanır.** Bazısı da dünyadaki şeylerden çoğu haramdır der.

Dünya malından çoğu haram diyen yanılıyor. Evet, haram çoktur. Fakat, daha çok değildir. Çok başkadır, daha çok, başkadır. Nitekim, hasta çoktur, tüccar çoktur, asker çoktur. Fakat, insanların çoğu değildir. Zâlimler çoktur. Ammâ mazlûmlar daha çoktur.

Doğrusu şöyledir ki; **(Halâl meydandadır. Haram meydandadır. Şüpheliler ikisi arasındadır. Kıyamete kadar böyledir).** Nitekim, Resulullah "sallallahü aleyhi ve sellem" böyle buyurmuştur.

Kur'ân-ı kerimde zem edilen, kötü denilen dünya, haramlar ve mekruhlardır. Mal kötülenmemiştir. Çünkü, cenâb-ı Hak, mala hayr adını vermektedir. Bu sözümüzü ispat eden vesîka, varlığın ve insanlığın ikincisi olan, İbrahim halîl-ür-rahmânın malıdır "salevâtullahi aleyh". Yalnız yarım milyonu sığır olmak üzere, davarları, ova ve vâdîleri dolduruyordu.

[İslam Ahlakı] Ahkam-ı islamiyyeye uyarak kazanılan ve kullanılan rızık, dünyalık olmaz. Dünya nimeti olur. Dünya nimetlerinin en kıymetlisi, salih olan kadındır. İmanı olan ve İslamiyete uyan kimseye (Salih) [iyi insan] denir. Salih kadın, zevcini haram işlemekten korur. Hasenat ve ibadet yapmasına yardımcı olur. Salih olmıyan kadın, zararlı olur. Dünyalık olur.

Bazı insanlar neden helali bırakıp da harama koşar?

[İnsanların harama meyletmelerinin nedeni nefslerine uymalarıdır. Peki, çokça duyduğumuz nefis ne demektir?]

İslam âlimleri buyuruyorlar ki, (Allahü teâlâ insanda üç şey yaratdı: Akıl, kalb ve nefis. Bunların hiçbiri görülmez. Varlıklarını eserleri ile, yaptıkları işlerle ve dînimizin bildirmesi ile anlıyoruz. Akıl ve nefis dimağımızda, kalb göğsümüzün sol tarafındaki yüreğimizdedir. Bunlar, madde değildir. Yer kaplamazlar. Buralarda bulunmaları, elektriğin ampulde, miknâtisin endüksiyon bobininde bulunması gibidir.

Nefis, bedene tatlı gelen şeylere düşkündür. Bunların iyi, fena, faideli, zararlı olduklarını düşünmez. Arzuları, islamiyetin emirlerine uygun olmaz. **İslamiyetin yasak ettiği şeyleri yapmak, nefsi kuvvetlendirir. Daha beterini yaptırmak ister.** Fena, zararlı şeyleri, iyi gösterip, kalbi aldatır. Kalbe bunları yaptırarak, zevklerine kavuşmak için çalışır.

Nefsin ve aklın bütün istekleri bedeninin ihtiyaçları içindir. Ancak dünyadaki her şey insan için yaratıldığından bu isteklerin, ihtiyaçların ardı arkası gelmez. Akıl ve nefis, bu isteklerini kalbe bildirirler. Kalb de bunlardan gelene göre hareket eder.

Haramdan kaçmak için nefsimizi nasıl kontrol edebiliriz?

Akıl, İslamiyet'e kavuşunca, kıymetlenir. Yine istekleri beden içindir ama bu sefer âhireti, ebedî hayatı görür, bu bedenin orada da saadete kavuşması için çırpınır. Nefsin her isteğine boyun eğmez. Sınırlama getirir. Şunları ancak şu kadar yapabilirsin der, yani bu talimatı kalbe gönderir. Nefsimiz ise kâfir olduğu için, isteklerine devam eder. Kalb yine akıl ve nefisten gelenlere göre hareket eder. Ancak kalbin doğru, sıhhatli karar verebilmesi için sağlam olması, hasta olmaması lazım. Kalbin hasta olmaması için, mezhep imamlarımızın, Ehl-i sünnet âlimlerinin yolunda olmak, onların kitaplarını okumak ve okuyan sâlihlerle beraber olmak şarttır.

Dinimizde ruhbanlık yoktur. Nefsi öldürmek, bütün isteklerini reddetmek diye bir şey yoktur. **İslamiyet nefsi öldürmeyi değil, kontrol altına almayı istemektedir.** Nefsin isteklerinden helal olanları yapmaya izin veriyor. Haram olanlarına izin vermiyor.

Cenab-ı Hak kullarına iyilik için İslamiyet'i göndermiştir. Onun sınırını gözetmeyen, ona uymayan, mutlaka sıkıntıya düşer. Bu dinin aslı iman, ondan sonra bilmektir, ilimdir. İlim olursa sınır bilinir, o sınır aşılmazsa hem dünyada, hem de ahirette rahat edilir. O halde Allahü teâlânın emir ve yasaklarına uygun yaşamak zorundayız.

Sual: Allahü teâlâ, nefsi yaratmasaydı, insanlar onun aldatmasından kurtulurdu. Kimse kötülük yapmaz, herkes Cennete giderdi. İyi olmaz mı idi?

Cevab: Bu dünyada, her mahlukta, herşeyde, Allahü teâlânın hem rahmet sıfatı, hem de kahr, gadab sıfatı tecellî, zuhûr etmektedir. Su, insanların, hayvanların ve nebatâtın yaşamaları için, temizlik için, yemek, ilaç yapmak için lazım olduğu gibi, denizde binlerce insan boğulmakta, sel suları evleri yıkmaktadır. Soğuk su içen, hasta olmaktadır. Ateş, ekmek, yemek pişirmek için, kışın ısınmak için lazım olduğu gibi, içine düşeni yakmaktadır. Elektrik, çok yerde işimize yaradığı halde, yangına sebep olmakta, insana çarpınca, hemen öldürmektedir. Her ilaç, bir derde deva olduğu halde, fazlası zararlı olmaktadır. Herşey de böyledir. Nefs de bunlar gibidir. Hem faideli, hem zararlı tarafları vardır. **Nefsin yaratılması, insanların yaşaması, üremesi ve dünya için çalışmaları ve ahiret için cihad sevabı kazanmaları içindir. Allahü teâlâ, nefsi böyle nice faideler için yarattı. Fakat, nefis, tegaddî ve tenâsül lezzetlerine doymaz. Allahü teâlâ bütün insanlara merhamet ederek, acıyarak, nefse hakim olup, zararlı arzularını önlemeleri için, akıl da yarattı.** Akıl, insan dimağı vâsıtası ile, his uzuvlarından, şeytândan ve nefsdan kalbe gelen arzuları inceliyerek, iyilerini kötülerinden ayıran bir kuvvettir. Ayırırken yanılmazsa (Akl-ı selîm) denir. **Allahü teâlâ, ayrıca Peygamberler göndererek, hangi şeylerin faideli, iyi ve hangi şeylerin zararlı, fena olduklarını ve nefsin bütün arzularının kötü olduğunu bildirdi.** Akıl, nefsin isteklerini, Peygamberlerin iyi dedikleri şeylerden ayırıp, kalbe bildirir, kalb de, aklın bildirdiğini ihtiyar ederse, yani tercih ederse, nefsin arzularını

yapmağı irade etmez. Yani dimağ [beyin] vâsıtası ile, hareket uzuvlarına bunu yaptırmaz. Kalb, islamiyetin iyi dediklerini, ihtiyar ve irade eder ve yaptırırsa, insan saadete kavuşur. Kalbin, iyiden, kötüden birini ihtiyar ve irade etmesine (Kesb) denir. İnsanın hareket organları, dimağına, dimağ da kalbine tabidir. Kalbin emrine uygun hareket ederler. Kalb, dimağ vâsıtası ile his organlarından ve ruh vâsıtası ile taraf-ı ilâhîden ve akıldan, melekden, hafızadan, nefsdan ve şeytândan gelen te'sîrlerin toplandığı bir merkezdir. Kalb, akla uyunca, nefsin yaratılmış olması, insanların sonsuz nimetlere kavuşmalarına mani olmaz. Kalbin nefse aldanmaması, ona uymaması, nefs ile (Cihad-ı ekber) olur. Allahü teâlâ, cihad edenlere, Cennette yüksek dereceler vereceğini bildiriyor. Nefs, insanların cihad sevabına kavuşmalarına, meleklerden üstün olmalarına sebep olmaktadır.

Dinde yapılması yasak edilenlerden, mümkün olduğu kadar sakınmalıdır. **Allahü teâlânın râzı olmadığı şeyleri, öldürücü zehr bilmelidir.** Kusûrlarını düşünüp, bunları yaptığına mahcûb olmalı, utanmalıdır. Pişmân olup üzûlmelidir. Hiç günâh yapmamağa karâr vermelidir. [Bu üzûlmeğe ve karâra (Tevbe etmek) denir. Günâhlarını afv etmesi için Allahü teâlâyâ yalvarmağa (İstigfâr etmek) denir.] Allahü teâlânın beğenmediği şeyleri utanmadan, sıkılmadan söyleyen ve yapan, Allahü teâlâyâ karşı durmuş, inâd etmiş olur. Bu inâdları, hemen hemen onları islâmiyyetden çıkarır.

Eshab-ı kiram efendilerimiz radiyallahü anhüm ve din büyüklerimiz bu sınırları son derece titizlikle gözetirdi ve bu sınırın dışına yanlışlıkla bile olsa çıkmayı zehir içmek gibi, hatta bundan daha tehlikeli görürlerdi.

Hazret-i Ebû Bekr radiyallahü anh, hizmetçisinin getirdiği sütü içti. Sonra helâlden olmadığını anlayınca, parmağını boğazına sokarak kay etti (kustu). O kadar zahmetle çıkardı ki, ölüyor sandılar. Sonra, "Yâ Rabbî! Elimden geleni yaptım. Mi'demde ve damarlarımda kalan zerrelere sana sığınırım" diye yalvardı. Hazret-i Ömer radiyallahü anh da, Beyt-ül-mala âit zekât develerinin sütünden, yanlışlıkla verilip içtiği zaman, böyle yapmıştı. **Abdullah bin Ömer radiyallahü anh buyuruyor ki, "Kanbur oluncaya kadar namaz kılsanız ve kıl gibi oluncaya kadar oruç tutsanız, haramdan kaçınmadıkça, kabul edilmez, fâidesi olmaz."**

İbrahim-i Ethem hazretleri buyuruyor ki:

- 1- Günah işleyeceksen, Allahü tealanın verdiği rızkı yeme! Rızkını yiyip de, Ona isyan edilir mi?
- 2- Günah işleyeceğin zaman, mülkünden çık! Onun mülkünde Ona isyan edilir mi?
- 3- Günah işlerken Onun görmediği bir yerde işle! Onun mülkünde, rızkını yiyip, gördüğü yerde günah işlenir mi?

4- Can alıcı melek, ruhunu almaya gelince, bir müddet izin isteyebilir veya o meleği kovabilir misin? O zaman hemen tevbe et! Çünkü o melek ani gelir.

5- Mezarda, melekler, sual sorunca, (beni imtihan etmeyin) diyerek onları kovabilir misin? Öyle ise, şimdiden onlara cevap hazırla!

6- Kıyamette (Günahkârlar Cehenneme...) dendiği zaman, ben gitmem diyebilir misin?

Eshab-ı kiramdan Ebu Zer Gıfari hazretlerine, biri mektup yazarak nasihat ister. O da mektubun arkasına sadece, (En çok sevdiğine kötülük yapma!) diye yazıp gönderir. Adam bunun ne manaya geldiğini anlamaz ve bizzat huzuruna giderek bu sözün açıklamasını ister. Ebu Zer hazretleri buyurur ki: Kişinin en çok sevdiği, nefsidir, kendisidir. Kendisine yaptığı en büyük kötülük de günah işlemesidir. **Çünkü günah ateştir, çok sevdiği bedenini yakar. Günahlardan sakınarak, çok sevdiğin o bedenini ateşte yanmaktan koru, böylece ona kötülük etme!**

Hasan-ı Basri hazretlerine, kıtlıktan, fakirlikten, çocuğunun olmadığından şikâyetle bulunuldu. Hepsine de istiğfar etmesini söyledi. Sebebi sorulunca, Kur'an-ı kerimden üç âyet-i kerime okudu. Meali şöyle:

(Çok affedici olan Rabbinize istiğfar edin ki, gökten bol yağmur indirsın; size, mal ve oğullarla yardım etsin, sizin için bahçeler, ırmaklar versin.) [Nuh 10-12]

Dertlerin, belaların gelmesine sebep, günah işlemektir. Fakat, belalar, sıkıntılar, günahların affedilmesine sebep olur. O halde, dostlara, belalar, sıkıntılar çok gelirse günahları kalmaz. Ama tevbe, istiğfar edince de, günahlar affolur. Dert ve bela gelmesine lüzum kalmaz. **O halde, dert ve beladan kurtulmak için, çok istiğfar okumalı.**

Kirâmen kâtibîn melekleri, yapılan her iyiliği ve her kötülüğü yazıyor. Sonra, âhirette önümüze koyacaklar. İyiliklerimize sevineceğiz, kötülüklerimize çok üzüleceğiz. (Keşke yapmasaydık) diye çok pişman olacağız. O pişmanlık zamanı bir gün mutlaka gelecek. Ama üç beş gün, ama beş on sene sonra... Hele yüz sene sonra, hiçbirimiz yokuz. Hepimiz ölüme mahkûm insanlarız.

En büyük üzüntümüz günahlarımızdır. Allahü teâlâya lâayık bir ibadet yapamıyoruz. Onun dinini iyi öğrenmemiz, İlmi hâl'i iyi okumamız, okuduğumuza göre yaşamamız lazım. **Hastayız, ilaç da var, ama ilaç rafta olduğu müddetçe, bu hastalık tedavi olur mu hiç? O ilacı doktor, içmemiz için verdi.** Biz içmezsek, günahlarla hasta olan bu kalbimiz nasıl düzelecek? Sağlam kalb, haramdan nefret eder, gınahtan titrer. Titremiyorsa çok kötüdür. **(Keennel harâmü nârun) buyuruluyor. Haram ateştir** demektir. Haram yemek, ateş yemektir. Ateş yenir mi? **Elini harama uzatmakla ateşe uzatmak aynı şeydir.** Allahü teâlâ çok merhametli olup, tevbe ve istiğfarları kabul ediyor. Ölünceye kadar tevbe kapısı açık. O hâlde istiğfar edeceğiz. (Yâ Rabbi Kur'an-ı kerimin, Peygamber efendimizin hürmetine, sevdiklerinin hatırı için bizi affet!) diye ağlayarak dua edeceğiz.

Her günahı çok tehlikeli görmelidir! Müminin alametlerinden biri de günahını çok tehlikeli görür. Hadis-i şerifte, **(Mümin, günahını başucunda dağ gibi görür, hemen üzerine yıkılacağından korkar. Münafık ise burnuna konmuş sinek gibi görür, hemen uçağını zanneder)** buyuruldu. (Buhari)

Sual: Günah işlemekten caydırıcı bir şey var mıdır?

CEVAP

Çok şey var. Ne yapılırsa yapılsın, her zaman (Allah beni görüyor) demeli. Her an gördüğünü unutmamalı. (Günah işleyene şaşılır, hâlbuki şahidi Allah'tır) buyuruluyor. Bir kimse, Allah'ın gördüğüne inanıyorsa nasıl günah işleyebilir? Namahreme bakmaktan kendini alıkoyamayan ve nasihat isteyen bir gence, büyük bir zat, (Sen ona bakarken Allah'ın da sana baktığını unutma!) buyurur. Bu söz ona çok tesir eder ve bir daha namahreme bakmaz. Bizi gören Allahü teâlâdan ve yaptıklarımızı yazan ve her an bizimle beraber olan iki omzumuzdaki meleklerden çok utanmalıyız. İki hadis-i şerif:

(Gece gündüz seninle beraber olan iki melekten, sâlih iki komşundan utandığın gibi utanıp günah işleme!) [Beyhekî]

(Allah'tan utanmak, insanlardan utanmaktan daha önemlidir.) [Tirmizî, Nesaî]

ÇOK MÜHİM TENBİH

Erkek olsun, kadın olsun, her insanın, her sözünde, her işinde, Allahü teâlânın emirlerine, yani farzlara ve yasak ettiklerine [haramlara] uyması lazımdır. Bir farzın yapılmasına, bir haramdan sakınmağa ehemmiyet vermeyenin imanı gider, kafir olur. Kafir olarak ölen kimse, Kabirde azap çeker. Ahirette Cehenneme gider. Cehennemde sonsuz yanar. Afv edilmesine, Cehennemden çıkmasına imkân ve ihtimal yoktur. Kafir olmak çok kolaydır. Her sözde, her işde kafir olmak ihtimali çoktur. küfürden kurtulmak da çok kolaydır. Küfrün sebebi bilinmese dahî, hergün bir kere istiğfar etse, yani (Estagfirullah) dese, muhakkak afv olur, yani, (Yâ Rabbî! Bilerek veya bilmiyerek küfre sebep olan bir söz söyledim veya iş yaptım ise, nâdim oldum, pişmân oldum. Beni affet) diyerek tevbe etse, Allahü teâlâyâ yalvarsa, muhakkak afv olur. Cehenneme gitmekten kurtulur. Cehennemde sonsuz yanmamak için, hergün muhakkak tevbe ve istiğfar etmelidir. **Bu tevbeden daha mühim bir vazîfe yoktur.** Kul hakkı bulunan günahlara tevbe ederken, bu hakları ödemek ve terk edilmiş namazlara tevbe ederken, farzları kaza etmek lazımdır.

Kaynaklar: Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye, Mektubat-ı şerif, İslam Ahlakı, dinimizislam.com sitesi.